

SYLABUS PŘEDMĚTU – PREZENČNÍ STUDIUM

Slezská univerzita v Opavě					
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné					
Platnost akreditace do					
Kód studijního předmětu	PMFA	Kód katedry	FIN		
Název studijního předmětu	Mezinárodní finance A International Finance A Internationale Finanzen A				
Typ zařazení předmětu do studijních programů	Povinný (A): HPSBP-BA, HPSBP-FI Povinně volitelný (B): HPSBP-EI, EKMBP-FF		Doporučený ročník/semestr	3/5	
Jiný způsob vyjádření rozsahu					
Rozsah studijního předmětu	2+1	Hodin za týden	3 h	Počet kreditů	4 ECTS
Způsob zakončení	zkouška				
Forma výuky	přednáška, seminář				
Rozsah konzultací (soustředění)					
Podmínky absolvování předmětu	Povinná účast na seminářích 25 %. Seminární práce, diskuze, průběžný test, závěrečná písemná zkouška.				
Návaznost předmětu	podmiňující	Předmět může být zapsán po úspěšném absolvování předmětu Peníze, banky a finanční trhy.			
	vylučující				
Vyučující	interní	Doc. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D., přednášející			
	externí				
Stručná anotace předmětu					
Předmět Mezinárodní finance A dává posluchačům základní vědomosti o fungování mezinárodního měnového systému a vlivu vnějších finančních faktorů na tržní ekonomiku i jednotlivé podnikatelské subjekty. Seznámí posluchače jak se základními pojmy z oblasti mezinárodních financí, tak s finančními trhy a finančními dokumenty, které jsou stavebními prvky mezinárodních finančních vztahů. Důraz je kladen na pochopení praktických aspektů fungování devizových trhů a stanovení devizových kurzů, problematiku platební bilance a mezinárodního pohybu kapitálu.					
Struktura výkladu					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstata mezinárodních financí 2. Platební bilance, horizontální a vertikální struktura 3. Dílčí a kumulativní salda platební bilance 4. Devizový trh 5. Základní operace na devizovém trhu 6. Devizový kurz 7. Jednoduchý model determinace devizového kurzu 8. Determinace devizového kurzu v krátkém období 					

9. Determinace devizového kurzu v dlouhém období
10. Měnové futures
11. Měnové opce a swapy
12. Mezinárodní pohyb kapitálu
13. Zahraniční investice v podmínkách České republiky

1. Podstata mezinárodních financí

Specifika mezinárodních financí ve finanční teorii a praxi. Stručný historický přehled vývoje mezinárodních financí. Struktura, základní prvky mezinárodního finančního systému a vzájemné vazby mezi nimi. Charakteristika rozdílů v pojetí mezinárodních financí z makroekonomického (národohospodářského) a mikroekonomického (firemního) pohledu. Rozlišení subjektů na devizové tuzemce a cizozemce.

2. Platební bilance, horizontální a vertikální struktura

Objasnění pojmu mezinárodní platba a jejich rozlišení na devizová inkasa (příjmy) a devizové platby (výdaje). Vertikální struktura platební bilance, příklady základních kreditních a debetních operací. Charakteristika klíčových účetních přístupů k sestavování platební bilance, vymezení pojmu deficit a přebytek. Horizontální struktura platební bilance, běžný účet, kapitálový účet, finanční účet, chyby a omyly, devizové rezervy.

3. Dílčí a kumulativní salda platební bilance

Dílčí salda platební bilance. Vývoz a dovoz zboží, obchodní bilance, vývoz a dovoz služeb, mezinárodní pohyb důchodů, čisté transfery. Kumulativní salda platební bilance, ekonomická analýza sald platební bilance. Příklady účtování mezinárodních operací a sestavení zjednodušené verze platební bilance. Hlavní vývojové trendy ve vývoji platební bilance ČR a dalších relevantních zemí.

4. Devizový trh

Charakteristika devizového trhu, jeho historie, způsoby a metody obchodování, nejdůležitější světová finanční centra. Vývoj objemu a struktury prováděných obchodů. Komparace českého devizového trhu s mezinárodním. Subjekty působící na devizovém trhu, devizoví dealeri a brokeri, přímé a zprostředkované obchody.

5. Základní operace na devizovém trhu

Arbitráž, mezinárodní arbitráž a triangulární arbitráž. Spekulace na devizových trzích a prodej na krátko. Přímé termínové transakce, způsoby kótování termínového kurzu. Princip kryté úrokové parity jakožto determinantu termínového kurzu a možnost kryté úrokové arbitráže. Zajišťování proti kurzovému riziku prostřednictvím termínových operací. Spekulace prostřednictvím termínového trhu a efektivnost devizových trhů. Vzájemná interakce zajišťovatelů, arbitrážérů a spekulantů.

6. Devizový kurz

Objasnění devizového kurzu a základních metod jeho kótování – přímé a nepřímé. Výpočet křížových devizových kurzů. Typy devizových kurzů, nominální, reálný, bilaterální a efektivní devizový kurz.

7. Jednoduchý model determinace devizového kurzu

Rovnováha a stabilita na devizovém trhu. Nabídka deviz a poptávka po devizách,

poptávka po zahraničním zboží, službách, aktivech. Devizový kurz jako výsledek střetávání nabídky a poptávky. Faktory ovlivňující nabídku a poptávku po zahraničních měnách.

8. Determinace devizového kurzu v krátkém období
Krátkodobé úrokové sazby jako determinanty krátkodobého vývoje devizových kurzů. Očekávaný budoucí devizový kurz a nekrytá úroková parita. Nekrytá úroková arbitráž. Způsob stanovování očekávaného budoucího devizového kurzu.
9. Determinace devizového kurzu v dlouhém období
Teorie parity kupní síly jako metoda pro odvození vývoje devizových kurzů v dlouhodobém horizontu. Základní výchozí předpoklady parity kupní síly a její hlavní varianty. Zákon jedné ceny, absolutní verze, relativní verze, zevšeobecněná verze. Nedostatky parity kupní síly pro předpovídání vývoje devizových kurzů. Balassa-Samuelsonův efekt.
10. Měnové futures
Úvod do obecné problematiky derivátů, důvody jejich vzniku a rozšíření. Objasnění principu měnových derivátů a stručná charakteristika dosavadního vývoje. Způsob kótování a obchodování s měnovými futures s důrazem zejména na mechanismus denního vyrovnávání zisků a ztrát. Princip zajišťování se přes měnové futures a jeho výhody a nedokonalosti. Možnosti spekulace na trzích měnových futures.
11. Měnové opce a swapy
Charakteristika měnových opcí, jejich klasifikace a základní opční terminologie. Výhody měnových opcí oproti termínovým kontraktům a futures. Způsoby obchodování s devizovými opcemi a jejich využití pro zajištění kurzového rizika. Základní složky ceny opce a faktory ovlivňující výši opční prémie. Měnové swapy, jejich klasifikace a způsoby obchodování. Dosavadní vývoj ve využívání derivátů v ČR.
12. Mezinárodní pohyb kapitálu
Typologie mezinárodních investic a jejich rozčlenění na přímé, portfoliové a ostatní. Důvody prudkého nárůstu přeshraničních investic v posledních letech. Přímé zahraniční investice jako jeden z rysů globalizované ekonomiky. Teoretické vymezení přímých zahraničních investic, fúze a akvizice, investice na zelené louce, privatizace. Formy a finanční zdroje realizace přímých zahraničních. Faktory motivující přímé zahraniční investice. Rizika spojená s přímými zahraničními investicemi, způsoby jejich měření a nástroje pro jejich snížení. Rozhodovací proces o přímé zahraniční investici z pohledu managementu.
13. Zahraniční investice v podmínkách České republiky
Přístup vlády hostitelské země k zahraničním investorům, speciální pobídky pro investory. Národohospodářský efekt přímých zahraničních investic na ekonomiku hostitelské země. Vývoj přílivu přímých zahraničních investic do ČR a ostatních tranzitivních ekonomik.

Povinná literatura

DURČÁKOVÁ, J., MANDEL, M. *Mezinárodní finance*. 2.vyd. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-7261-090-2.

POLOUČEK, S., FRAIT, J. *Mezinárodní finance A*. Karviná: OPF SU, 1995, 187 s. ISBN 80-85879-28-X.

POLOUČEK, S., FRAIT, J. *Mezinárodní finance B*. Karviná: OPF SU, 1997, 208 s, vybrané kapitoly. ISBN 80-85879-85-9.

Doporučená literatura

ANTHONY, S. *Foreign Exchange in Practice. The New Environment*. 3rd ed. Houndmills: Palgrave, 2003. ISBN 1-4039-0174-0.

BRETON, P.H., SCHOR, A.D. *Devalvace*. Praha: HZ, 1996. ISBN 80-901495-8-8.

CRUM, R.L., BRIGHAM, E.F., HOUSTON, J.F. *Fundamentals of International Finance*. Mason, OH: South-Western, 2005.

EITEMAN, D.K., STONEHIL, A.I., MOFFETT, M.H. *Multinational Business Finance*. 9th ed. Boston: Addison Wesley Longman, 2001. ISBN 0-201-63538-0.

FRAIT, J. *Mezinárodní peněžní teorie*. Ostrava: VŠB-TU, 1996, 210 s. ISBN 80-7078-395-8.

MADURA, J. *International Financial Management*. St. Paul etc.: West Publishing, 1995, 753 s. ISBN 0-314-04161-3.

CUTHBERSTON, K., NITZSCHE, D. *Investments – Spot and Derivatives Markets*. Chichester, etc.: John Wiley and Sons, 2001. ISBN 0-471-49583-2.

HUGHES, J.E., MacDONALD, S.B. *International Banking. Text and Cases*. Boston, etc: Addison Wesley, 2002. ISBN 0-201-63565-6.

JANKOVSKÁ, A. a kol. *Medzinárodné financie*. Bratislava: IURA Edition, 2003. ISBN 80-89047-56-4.

JANKOVSKÁ, A., SPONER, M. *Mezinárodní finance*. Brno: ESF MU, 1999. ISBN 80-210-2087-3.

KRUGMAN, P.R., OBSTFELD, M. *International Economics: Theory and Policy*. 5th ed. New York: Addison Wesley, 2000. ISBN 0-321-03387-6.

LEVI, M. *International Finance. The Markets and Financial Management of Multinational Business*. New York etc.: McGraw-Hill, 1996, 630 s. ISBN 0-07-037687-5.

MELVIN, M. *International Money and Finance*. 6th ed. Reading (MA), etc.: Addison Wesley Longman, 2000. ISBN 0-321-05051-7.

PILBEAM, K. *International Finance*. 2nd ed. Houndmills: Palgrave, 1998. ISBN 0-333-73097-6.

POLEDNÁKOVÁ, A., BIKÁR, M., KMEŤKO, M. *Medzinárodný finančný manažment*. Bratislava: EKONÓM, 2003. ISBN 80-225-1625-2.

SHAMAH, S. *A Foreign Exchange Primer*. 1st ed. Chichester: John Willey and Sons, 2003. ISBN 0-470-85162-7.

SHAPIRO, AC. *Multinational Financial Management*. Boston, etc: John Willey & Sons, 2002. ISBN 0-471-39530-7.

STAVÁREK, D., VODOVÁ, P. *Vybrané problémy finanční teorie a praxe*. Karviná: OPF SU, 2003. ISBN 80-7248-212-2.

Časopisecké články z: Euromoney, Economist, Ekonom, Politická ekonomie, Ekonomický časopis, Finance a úvěr a jiných periodik dle doporučení vedoucích seminářů.

Studijní pomůcky
V rámci výuky předmětu a k jeho prezentaci na seminářích jsou využívána elektronická média.
Poznámky a výjimky